

İçindekiler

ÖNSÖZ	1
BÖLÜM I	2
GİRİŞ	2
1. BOLOGNA SÜRECİ	2
1.1. Bologna Sürecindeki Ortak Amaç	2
1.2. Bologna Sürecindeki Amaçlar	2
1.3. Bologna Sürecinin Temel Amacı	3
1.4. Avrupa yükseköğretim alanı ile kazanımlar	3
2. BOLOGNA FELSEFESİYLE YÜKSEKÖĞRETİMDE YENİDEN YAPILANMA	5
2.1. AVRUPA KREDİ TRANSFER SİSTEMİ (AKTS) ÇALIŞMALARI	5
2.2. DİPLOMA EKİ	5
2.2.1. AKTS ve DİPLOMA EKİ NE İŞE YARAR?	5
2.2.2. DİPLOMA EKİ NEDİR ?	5
2.2.3. DİPLOMA EKİ NE DEĞİLDİR?	5
BÖLÜM II	6
1. BOLOGNA SÜRECİNDEKİ TEMEL KAVRAMLAR	6
BÖLÜM III	8
1. KIRKLARELİ ÜNİVERSİTESİNDE BOLOGNA SÜRECİ ÇALIŞMALARI	8
BÖLÜM IV	10
1. PROGRAM ÇIKTILARININ HAZIRLANMASI AŞAMASINDA KIRKLARELİ ÜNİVERSİTESİ İÇİN UYGULAMA ÖRNEKLERİ	10
1.1. PROGRAMIN AMACI VE PROGRAM ÇIKTILARI NASIL BELİRLENİR?	10
1.2. Öğrenme Çıktıları Nasıl Yazılmalıdır?	12
2. KIRKLARELİ ÜNİVERSİTESİ FAKÜLTE YÜKSEKOKULLAR İÇİN UYGULAMA ÖRNEKLERİ	15
2.1. KIRKLARELİ ÜNİVERSİTESİ FEN EDEBİYAT FAKÜLTESİ TARİH BÖLÜMÜ ÖRNEĞİ	15
2.2. KIRKLARELİ ÜNİVERSİTESİ MÜHENDİSLİK FAKÜLTESİ ELEKTRİK ELEKTRONİK MÜHENDİSLİĞİ BÖLÜMÜ ÖRNEĞİ	16
2.3. KIRKLARELİ ÜNİVERSİTESİ İKTİSADİ VE İDARİ BİLİMLER FAKÜLTESİ İŞLETME BÖLÜMÜ ÖRNEĞİ	18
2.4. KIRKLARELİ ÜNİVERSİTESİ SAĞLIK YÜKSEKOKULU EBELİK BÖLÜMÜ ÖRNEĞİ	20
2.5. KIRKLARELİ ÜNİVERSİTESİ SOSYAL BİLİMLER MESLEK YÜKSEKOKULU DIŞ TİCARET PROGRAMI ÖRNEĞİ	21
2.6. KIRKLARELİ ÜNİVERSİTESİ TEKNİK BİLİMLER MESLEK YÜKSEKOKULU GİYİM ÜRETİM TEKNOLOJİSİ PROGRAMI ÖRNEĞİ	22
BÖLÜM V	23
1. AKTS KREDİLERİNİN HESAPLANMASI	23
1.1. Avrupa Kredi Transfer ve Biriktirme Sistemi (AKTS) Nedir?	23
1.2. Avrupa Kredi Transfer ve Biriktirme Sistemi'nin Amacı Nedir?	23
1.3. AKTS Kredilerinin Hesaplanmasının Sağladığı Faydalar Nelerdir?	23
1.4. Öğrenci İş Yükü Nedir?	24
1.5. Öğrenci İş Yükü Nasıl Tahmin Edilir?	24
1.6. Öğrenci İş Yükü Tahmini ve AKTS Kredisinin Hesaplanması	26
EKLER	29
KAYNAKLAR	31

ÖNSÖZ

Dünya tüm alanlarda globalleşme etkisini yaşamaktadır. Bu etki, öğretime de yansımış ve ortak programlar ve ortak öğretim sistemlerini de etkilemiştir. İlk adım olarak tüm Avrupa 'da bir standart oluşturma çalışması başlamıştır. Bu çalışma *Bologna Süreci* olarak da bilinmektedir.

Öğretim sisteminiz, öğretim ortamınız, üniversiteniz ve imkânlarınız, öğretim kadronuz ne kadar iyi olursa olsun, öğrencilere öğretim dönemleri sonunda verdiğiniz diploma ülkeniz dışında tanınmıyorsa ve akredite değilse öğretim sisteminiz başarılı kabul edilemez. Bologna Süreci bu anlamda ülkenizdeki kültürel ve öğretim yapınızı bozmadan ortak bir format, ortak kredi sistemi oluşturmak için önemli bir adımdır.

Kırklareli Üniversitesi olarak öğretim sistemimizi Bologna Süreci'ne tam uyum için hazırlıklarımız devam etmektedir. Bu hazırlıklar üniversitemizi iyiye ve daha güzele ulaştırma isteğimizi artırmaktadır.

Prof.Dr. Fazıl GÜLER
Rektör Yardımcısı

BÖLÜM I

GİRİŞ

Bologna İtalya'nın kuzeyinde Emilia-Romagna bölgesinde yer alan bir şehirdir. 1088'de kurulan Üniversitesi, Avrupa'nın en eski üniversitesi olarak bilinir. Dante, Erasmus ve Kopernik Bologna Üniversitesi'nin ünlü öğrencilerinden bazılarıdır.

Şekil 1.1. Bologna-İtalya haritası

Bologna Süreci'nin amacı, dünyanın her bölgesinden personel ve öğrenciler için Avrupa yükseköğretim alanı oluşturmaktır. Bu süreçle öğretim elemanları ve öğrenciler, akademik işbirliği sayesinde tüm dünyada yükseköğretim alanları arasında hareket edebilmektedir. Avrupanın ilk üniversitesi olması ve ilk toplantının Bolognada yapılması sürece ismini vermiştir.

1. BOLOGNA SÜRECİ

Bologna Bildirisi 19 Haziran 1999'da İtalya'nın Bologna şehrinde yapılan toplantıyla başlamıştır. Süreç önceleri Avrupa yükseköğretim süreci olarak ortaya çıkmışken daha sonra Avrupa dışından ülkelerin katılımıyla tüm dünya önemli ve takip edilen bir standart olmak üzeredir.

1.1. Bologna Sürecindeki Ortak Amaç

Kendi içinde uyumlu, birbirini ve derecelerini karşılıklı olarak tamamlayan ve rekabet gücü yüksek bir "Avrupa Yükseköğretim Alanı" oluşturmaktır.

Türkiye bu sürece 2001 yılında (Prag Toplantısı) dahil olmuştur.

1.2. Bologna Sürecindeki Amaçlar

- Avrupa dillerini geliştirmek,
- Eğitim yoluyla işbirliği ve hareketliliği teşvik etmek,
- Eğitimde yeniliği cesaretlendirmek,
- Eğitimin bütün sektörlerinde fırsat eşitliğini teşvik etmek.
- Ortak ve Çift Diploma

1.3.Bologna Sürecinin Temel Amacı

Avrupa üniversitelerinin tek tek gelişimine katkı ve yükseköğretim sektörünün toplu olarak güçlendirilmesidir.

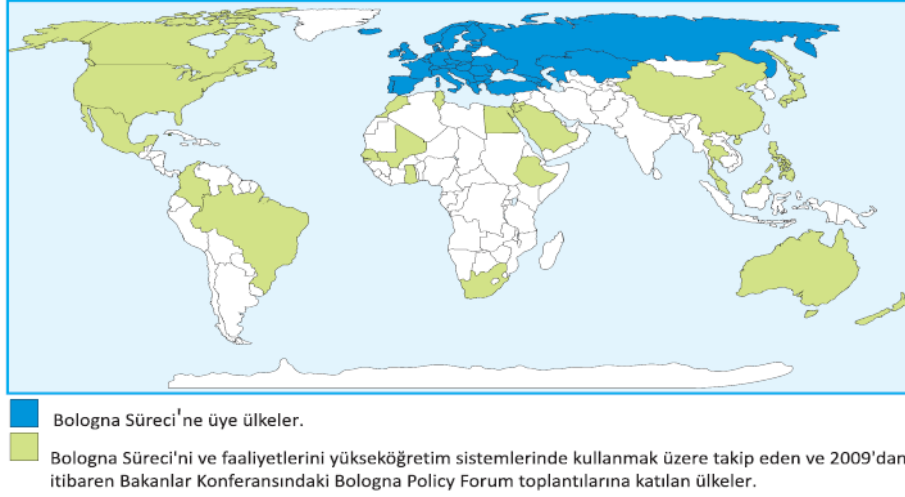
1.4.Avrupa yükseköğretim alanı ile kazanımlar

- Öğrenci ve Öğretim alanı hareketliliğini kolaylaştırmak,
- Öğrencilerin gelecekteki kariyerlerine katkıda bulunmak yeni fırsatlar oluşturmak ve öğrencilerimizin demokratik, bilimsel, toplumsal sorumluluklara sahip bireyler olarak hayata hazırlamak ve onların kişisel gelişimlerini desteklemek,
- Demokratik ilkelere ve akademik etiğe dayalı, yüksek kaliteli yükseköğretime geniş erişimi sunmaktır.

Bologna Deklarasyonu 29 Avrupa ülkesinden yükseköğretimden sorumlu bakanların katılımı ile 19 Haziran 1999 tarihinde İtalya'nın Bologna kentinde imzalandı. Bugün Bologna süreci tüm dünyadan bir araya gelen 47 ülkenin katılımı ile tüm dünyayı kapsayan bir hal aldı. Günümüzde bu süreç, Avrupa Kültür Sözleşmesi ve Avrupa Yükseköğretim Alanı'nın hedeflerine kararlı bir şekilde ilerlemesi kalite akreditasyonun genişleyerek ilerleyeceğini göstermektedir. Bologna Süreci'nin önemli bir özelliği de, Avrupa Komisyonu, Avrupa ve UNESCO'nun yanı sıra, yükseköğretim kurumları, öğrenci, personel, işveren ve kalite güvence ajanslarının temsilcileri olduğunu göstermektedir. Bologna Süreci çalışmaları ulusal Bologna Uzmanları ekipleri tarafından desteklenerek geliştirilmektedir. Aşağıda Bologna sürecine dahil olan ülkelerin listesi bulunmaktadır.

Şekil 1.2.Bologna Sürecine Dahil olan Ülkeler (2013)

Şekil 1.3.2009 verilerine göre Bologna sürecine dahil olan yada takip eden ülkeler

Bologna sürecinde, ülkelerin yıllara göre sürece dahil olmaları aşağıda sıralanmıştır.

- 1999: Avusturya , Belçika , Bulgaristan , Çek Krallık .
- 2001: Hırvatistan , Kıbrıs , Lihtenştayn , Türkiye
- 2003: Arnavutluk , Andora , Bosna Hersek , Vatikan , Rusya , Sırbistan , Makedonya
- 2005: Ermenistan , Azerbaycan , Gürcistan , Moldova ve Ukrayna
- Mayıs 2007: Karadağ
- 2010 yılından itibaren Kazakistan

Bologna sürecine ilk olarak Avrupa Konseyi üyeleri katılmış ve öğretim sistemlerine uygulamışlardır. Sürece ilk sıralarda dahil olmayan Avrupa ülkeleri de olmasına rağmen Belarus da dahil şimdi tüm Avrupa ülkeleri süreci takip etmektedir.

Bologna Süreci hem AB hem de AB üyesi olmayan ülkeler arasında, hükümetler arası bir anlaşma oluşturmaktadır. Bu nedenle, AB tam üyelik kriterleri dikkate alınmadan tüm ülkelere açık bir deklarasyon haline gelmiştir. Bologna Deklarasyonu, bir antlaşma ya da kongre olmadığı gibi sürece katılım imzalayan devletlerde gönüllülük esastır ve yasal yükümlülükler içermez. Bu nedenle sürece katılım tamamen gönüllülük ve işbirliği esasına dayanır.

Gelecek yıllarda Avrupa Birliği küreselleşme yolunda bir çok yeni uygulamayı da devreye sokarak standartlaşmayı ve işbirliğini artırıcı yeni alanlar açması beklenmektedir. Avrupa birliğinde standardizasyon ve işbirliğini geliştirmek amacıyla, her düzeyde bilimsel ve kültürel alışverişi teşvik etmek ve kalifiye iş gücünü artırmak, öğrenciler ve araştırmacılar için yer değişimlerine izin vermek büyük önem taşımaktadır. Bologna süreci Avrupa birliği çalışmalarında öğretim işbirliği ile en büyük adımı atmıştır. Bu adımla, farklı kültürlerle sahip toplumların akademik geleneklerle üniversite niteliklerinin tanınması kolaylaştırmış, ortak lisans ve lisansüstü programları ile büyük bir dünya üniversitesi olma yoluna girmiştir. Bu dünya üniversitesi kalite standartlarını belgelendirip tanınırlılık ve küresel ölçekte istihdam olanakları da açmak için çalışmalar yapmaktadır.

2. BOLOGNA FELSEFESİYLE YÜKSEKÖĞRETİMDE YENİDEN YAPILANMA

- Bologna süreci, üye ülkelerin eğitim sistemlerinin tek tip yükseköğretim sistemi haline gelmesini kesinlikle arzu edilmemektedir.
- Burada asıl amaç, yükseköğretim sistemlerinin kendilerine özgü farklılıkları korunarak birbirleriyle karşılaştırılabilir olması ve uyumlu hale getirilmesinden ibarettir.
- Bu şekilde, bir ülkeden yada yükseköğretim sisteminden bir diğerine geçişin kolaylaşması ve böylece öğrenciler ve öğretim görevlilerin hareketliliği ve istihdamının artırılması planlanmaktadır.

2.1.AVRUPA KREDİ TRANSFER SİSTEMİ (AKTS) ÇALIŞMALARI

Bologna sürecinde Avrupa’da öğrenci değişimine yönelik bir reform paketi ortaya konulmuştur. Bu reform paketinin temel unsurları:

- “AKTS” (Avrupa Kredi Transfer Sistemi)
- “Diploma Eki”dir.

AKTS, öğrencilerin aldıkları derslerin uluslararası kredi eşdeğerliliğini sağlamaya yönelik olan bir sistemdir. AKTS şeffaflık, ortak bir dil oluşturmak için bir referans noktası oluşturmaktadır. AKTS öğrenci merkezli, öğrencinin bireysel farklılıklarını dikkate alan ve öğrenci iş yüküne dayalı bir sistemdir.

2.2.DİPLOMA EKİ

Diploma Eki de öğrencinin bir ortak Avrupa Diploması almasını sağlamaya yönelik bir çalışmadır.

2.2.1. AKTS ve DİPLOMA EKİ NE İŞE YARAR?

- Kurumun uluslararası düzeyde tanınırlığı sağlar,
- Öğrencilerin Avrupa ülkelerinde daha üst düzeyde öğrenime devamlarında kolaylık sağlar,
- Mezunların Avrupa ülkelerinde çalışmalarında (istihdamlarında) ve dolaşımlarında kolaylık sağlar.

2.2.2. DİPLOMA EKİ NEDİR ?

Diploma Eki, yükseköğretim kurumları tarafından diplomanın yanı sıra verilen tamamlayıcı ve açıklayıcı bir belgedir. Sadece verildiği ülkede ne anlama geldiği bilinen diplomanın başka ülkeler tarafından da anlaşılmasına yardımcı olur. Diploma Eki, ulusal kurumlar tarafından, Avrupa Komisyonu, Avrupa Konseyi ve UNESCO tarafından ortaklaşa hazırlanmış bir şablona göre düzenlenir ve aşağıdaki öğelerin ifade edildiği sekiz bölümden oluşur:

1. Diploma Ekini hak etmiş olan kişinin kimliği
2. Diploma Ekini hak etme nedenini teşkil eden, kazanılmış yeti
3. Diploma Ekinin verilmesine yol açan kazanılmış yetinin düzeyi
4. Diploma Ekinin verilmesine yol açan kazanılmış yetinin içerik ve sonuçları
5. Diploma Ekinin verilmesine yol açan kazanılmış yetinin işlevi
6. Ek bilgiler
7. Diploma Ekinin resmî tasdiki
8. Ulusal yükseköğretim sistemi hakkında bilgi

2.2.3. DİPLOMA EKİ NE DEĞİLDİR?

- Bir özgeçmiş (CV) değildir.
- Transkript (not çizelgesi) veya diploma yerine geçmez.
- Kendiliğinden akademik veya meslekî tanınmayı garantileyen bir belge değildir.

BÖLÜM II

1. BOLOGNA SÜRECİNDEKİ TEMEL KAVRAMLAR

Bu bölümde Bologna süreci kapsamında literatürde karşımıza sıkça çıkan temel kavramlar ele alınmış kısaca tanımlanmıştır.

Yeterlilik: Bir öğretim programının başarıyla tamamlanması sonucu o program için öngörülen program çıktılarının kazanıldığını onaylayan ve yetkili bir otorite tarafından basılı olarak verilen derece, diploma veya sertifika türü belgedir.

Yeterlilikler Çerçevesi: Yeterlilikleri öğrenme çıktılarına göre sınıflandıran ve organize eden yapıdır.

Avrupa Yeterlilikler Çerçevesi: Avrupa Yeterlilikler Çerçevesi (AYÇ), ulusal ve sektörel seviyelerde yeterlilikleri bir çerçeveye oturtarak birbirleriyle ilişkilendirebilmek ve iletişimlerini sağlayabilmek için hazırlanmıştır. Bu çerçeve yardımıyla tüm Avrupa ülkeleri seviyesinde yeterlilikler konusunda şeffaflık sağlanacağı düşünülmektedir. Bu bakımdan AYÇ'nin rolü, öğrenim görenlerin ve iş piyasasında çalışanların uluslararası hareketliliğini sağlamak ve teşvik etmek olarak da kabul edilebilir.

Ulusal Yeterlilikler Çerçevesi: Ulusal düzeyde yükseköğretim yeterlilikleri arasındaki ilişkiyi açıklayan ulusal ve uluslararası paydaşlarca tanınan ve ilişkilendirilebilen, yeterliliklerin belli bir düzen içinde yapılandırıldığı bir sistemdir. <http://tyyc.yok.gov.tr/>

Temel Alan Yeterlilikleri: Ulusal düzeyde yükseköğretim yeterlilikleri göz önünde bulundurularak, herhangi bir temel alandaki yeterliliklerin, ilgili paydaşların görüşleri alınarak belirli bir düzen içinde yapılandırıldığı bir sistemdir. <http://tyyc.yok.gov.tr/>

Program: Bağımsız diploma veren eğitim-öğretim birimleri. Diploma fakülte/yüksekokul düzeyinde veriliyorsa fakülte/yük-sek okulun eğitim-öğretim programı, bölüm düzeyinde verili-yorsa bölüm eğitim-öğretim programı kısaca program diye adlandırılacaktır.

Program Eğitim Amaçları: Bir programın eğitsel misyonunu nasıl planlamayı sağladığını ve paydaşlarının gereksinimlerinin nasıl karşılayacağını bildiren açık, genel ifadelerdir.

Program Çıktıları (Program Yeterlilikleri): Öğrencilerin programdan mezun oluncaya kadar kazanmaları gereken bilgi, beceri ve yetkinlikleri tanımlayan ifadelerdir.

Ders Öğrenme Çıktıları: Bir dersin başarı ile tamamlanmasından sonra öğrenenin neleri bileceğinin, neleri yapabileceğinin ve nelere yetkin olacağını ifade edilmesidir.

AKTS (Avrupa Kredi Transfer Sistemi – “ECTS” European Credit Transfer System) Kredisi: Dersin hedeflenen öğrenme çıktılarına kazanabilmesi için öğrenenin harcayacağı iş yükü düşünülerek belirlenen ders kredisi.

İş Yüğü: Öğrenenin öğrenme çıktılarına ulaşabilmek için ders-le ilgili olarak yaptığı tüm çalışmalarını içeren süre.

AKTS Etiketi: Yüksek Öğretim Kurumlarında AKTS ile ilgili çalışmaların kurallara uygun şekilde yapılması ve bu durumun bağımsız değerlendiriciler tarafından onaylanması halinde Avrupa Komisyonu tarafından verilen kalite ödülü.

Diploma Eki Etiketi: Yüksek Öğretim Kurumlarının Diploma Eki ile ilgili çalışmaları kurallara uygun şekilde tamamlayıp tüm mezunlarına otomatik olarak, ücretsiz ve en çok konuşulan bir Avrupa dilinde verdiğini beyan etmesi ve bu durumun bağımsız değerlendiriciler tarafından onaylanması halinde Avrupa Komisyonu tarafından verilen kalite ödülü.

2012 yılında ülkemizde AKTS etiketi ve Diploma Etiketi alan üniversitelerimiz Tablo 1 ve Tablo 2’de gösterilmiştir.

Tablo 1. 2012 Yılında Türkiye’de AKTS Etiketi Alan Üniversiteler

2012 döneminde AKTS Etiketi Alan Yükseköğretim Kurumları	
1	Çağ Üniversitesi
2	Fatih Üniversitesi
3	İstanbul Aydın Üniversitesi
4	İstanbul Kültür Üniversitesi
5	İzmir İleri teknoloji Enstitüsü
6	Maltepe Üniversitesi
7	Marmara Üniversitesi
8	Mersin Üniversitesi
9	Mustafa Kemal Üniversitesi
10	Pamukkale Üniversitesi
11	Yaşar Üniversitesi

Tablo 2. 2012 Yılında Türkiye’de Diploma Etiketi Alan Üniversiteler

2012 döneminde Diploma Etiketi Alan Yükseköğretim Kurumları	
1	Afyon Kocatepe Üniversitesi
2	Bahçeşehir Üniversitesi
3	Beykent Üniversitesi
4	Bülent Ecevit Üniversitesi
5	Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi
6	Çukurova Üniversitesi
7	Dokuz Eylül Üniversitesi
8	Dumlupınar Üniversitesi
9	Düzce Üniversitesi
10	Fatih Üniversitesi
11	Gaziantep Üniversitesi
12	İstanbul Aydın Üniversitesi
13	İstanbul Üniversitesi
14	Maltepe Üniversitesi
15	Mersin Üniversitesi
16	Mustafa Kemal Üniversitesi
17	Nevşehir Üniversitesi
18	Niğde Üniversitesi
19	Uludağ Üniversitesi

BÖLÜM III

1. KIRKLARELİ ÜNİVERSİTESİNDE BOLOGNA SÜRECİ ÇALIŞMALARI

Bologna Süreci kapsamında, yükseköğretim kurumlarındaki öğretim programlarının öğrenme çıktılarını yükseköğretim **ulusal yeterlilikleri çerçevesi ve temel alan yeterliliklerine bağlı olarak tanımlanmasını amaçlamaktadır**. Buna göre üniversitemizde eğitim-öğretim veren bütün ön lisans, lisans ve lisansüstü programlarını yürüten birimlerin;

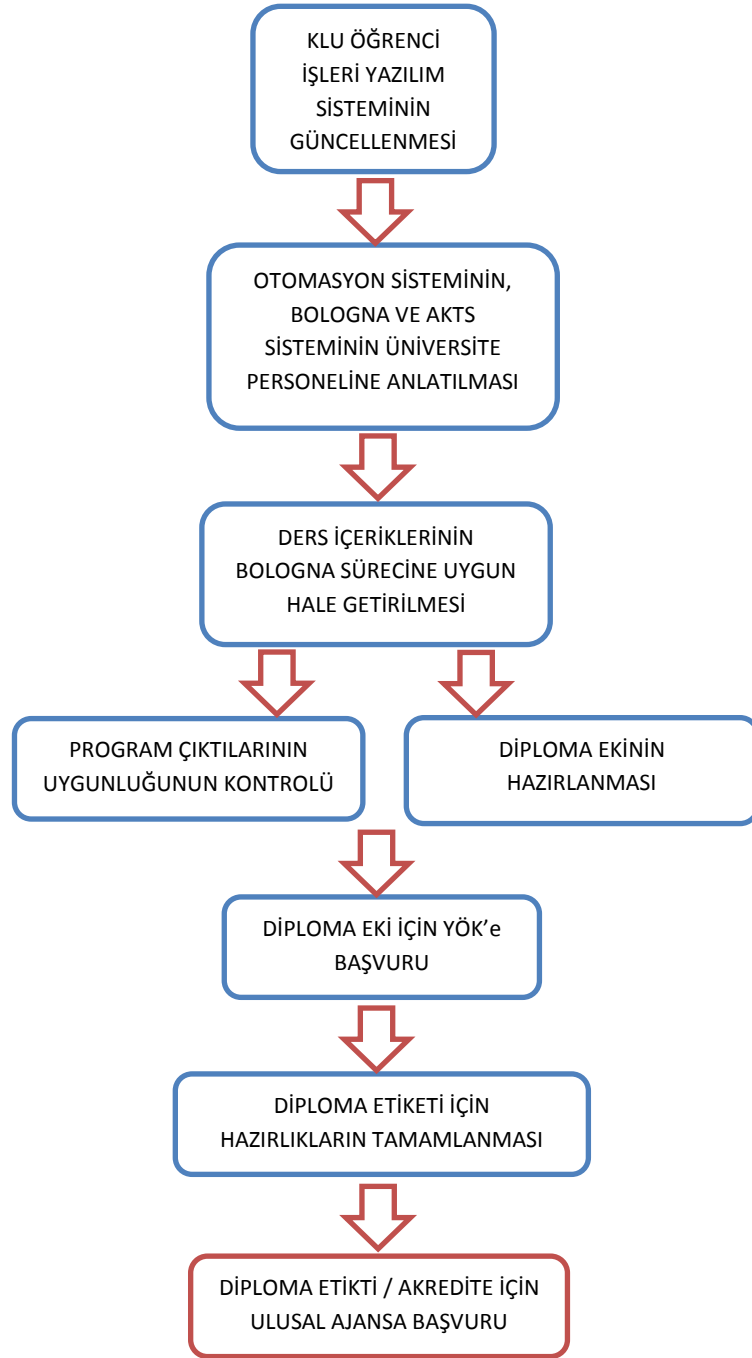
1. Üniversitemizin misyon, vizyon ve hedefleri ile iç ve dış paydaşların görüşleri dikkate alınarak nasıl bir mezun profilinin amaçlandığını gösteren **Program Eğitim Amaçlarını yazmaları,**
2. Programın eğitim amaçlarına ulaşabilmek için mezunların ne tür yeterliliklere (qualifications) sahip olmaları gerektiğinin açıklandığı **Program Çıktılarını** (Program Yeterliliklerini) **belirlemeleri,**
3. Belirlenen program çıktılarına ulaşmak için hangi derslerin verilmesi gerektiğine **karar vermeleri,**
4. Eğitim-Öğretim Planlarında yer alan/alacak her bir ders için **Öğrenme Çıktılarını Yazmaları,**
5. Her bir derse ilişkin Öğrenme Çıktılarının Program Çıktılarından hangisi/lerini sağladığını belirleyerek **Ders Öğrenme Çıktıları ile Program Çıktılarını İlişkilendirmeleri,**
6. Ders öğrenme çıktılarını göz önüne alarak üniversitemizde belirlenen ortak formata uygun olarak **ders öğretim planlarını** hazırlamaları,
7. Ders öğrenme çıktılarına ulaşabilmek için gerekli **iş yükünü ve AKTS kredilerini** hesaplamaları,
8. Her programın programlarını tanıtıcı bilgiyi ve ders öğretim planlarını **Türkçe ve İngilizce** olarak hazırlamaları,
9. Ders öğrenme çıktıları ile program çıktılarının uyumu için **Program Kalite Güvence Sistemini** kurmaları gerekmektedir.

Şekil 3.1. 'de Bologna Süreci kapsamında yapılacak olan işlem sırası verilmiştir.

Şekil 3.1. Bologna Süreci kapsamında yapılacak olan işlem sırası

Üniversitemiz bu süreçleri 2013-2014 öğretim yılı içerisinde tamamlamayı ve 2014 Haziran ayı içerisinde Diploma eki etiketine başvurmayı planlamaktadır. Yapılan çalışmalarla üniversitemizde Bologna süreci çalışma planı aşağıdaki tablo ile özetlenmiştir.

Şekil 3.2. Kırklareli Üniversitesi Bologna Süreci Çalışma Programı

Kırklareli Üniversitesi Bologna Koordinatörlüğü tarafından yürütülen çalışmalar Kasım 2013 tarihi itibarıyla üniversitemiz Diploma ekini tamamlamış olup Diploma Etiket başvurusu için çalışmalarını sürdürmektedir.

BÖLÜM IV

1. PROGRAM ÇIKTILARININ HAZIRLANMASI AŞAMASINDA KIRKLARELİ ÜNİVERSİTESİ İÇİN UYGULAMA ÖRNEKLERİ

1.1. PROGRAMIN AMACI VE PROGRAM ÇIKTILARI NASIL BELİRLENİR?

Programın eğitim amacı, programın nasıl bir mezun profili istediğini ortaya koyan genel bir ifadedir. Program çıktıları ise, mezun olacağı program sonunda öğrencinin hangi niteliklerle/ yeterliliklerle donanmış olacağını tanımlar. Diğer bir deyişle, program çıktıları nasıl bir mühendis, nasıl bir öğretmen, nasıl bir hemşire... istediğimizin göstergeleridir. Program çıktılarını belirlemeden, programın diğer öğelerini, dersleri, derslerle ilgili öğrenme çıktılarını, öğrenme-öğretme süreçlerini, değerlendirme sürecini belirlememiz de nesnel olmayabilir.

Programın amacı ve program çıktılarını belirlemek için izlenebilecek aşamalar aşağıda sırasıyla belirtilmiştir.

Öncelikle bir ekip oluşturulup ihtiyaç analizi yapılmalıdır. Bunun için iç ve dış paydaşların gereksinimleri ve beklentileri incelenmelidir. Yani;

- **Bireylerin** (Mezun olan ya da sistemde halen yer alan öğrencilerin)
- **Programı yürütenlerin** (Öğretim Elemanları, Bölüm Personeli, Öğrenci İşleri Daire Başkanlığı gibi) gereksinimlerini ve beklentilerini,
- **Toplumsal birimlerin** (işverenlerin, Meslek Odası Temsilcilerinin, Sendikaların, Derneklerin, Danışma Kurullarının, İş Alanlarının, ilgili Kamu Kuruluşlarının ...)
- **Disiplinin/çalışma alanının** yönelimlerini,
- **Çevresel olanakların** durumunu inceleyiniz.

Diğer bir deyişle, programla ilgili iç ve dış paydaşların görüşlerini ve ilgili alanın özelliklerini ortaya koyunuz. Elde ettiğiniz veriler çerçevesinde programınızın gereksinimlerini belirleyiniz.

Belirlediğiniz gereksinimler çerçevesinde, öncelikle "**Programın Amacını**" yazınız. Programın amacını tek bir cümleyle ortaya koymaya çalışalım.

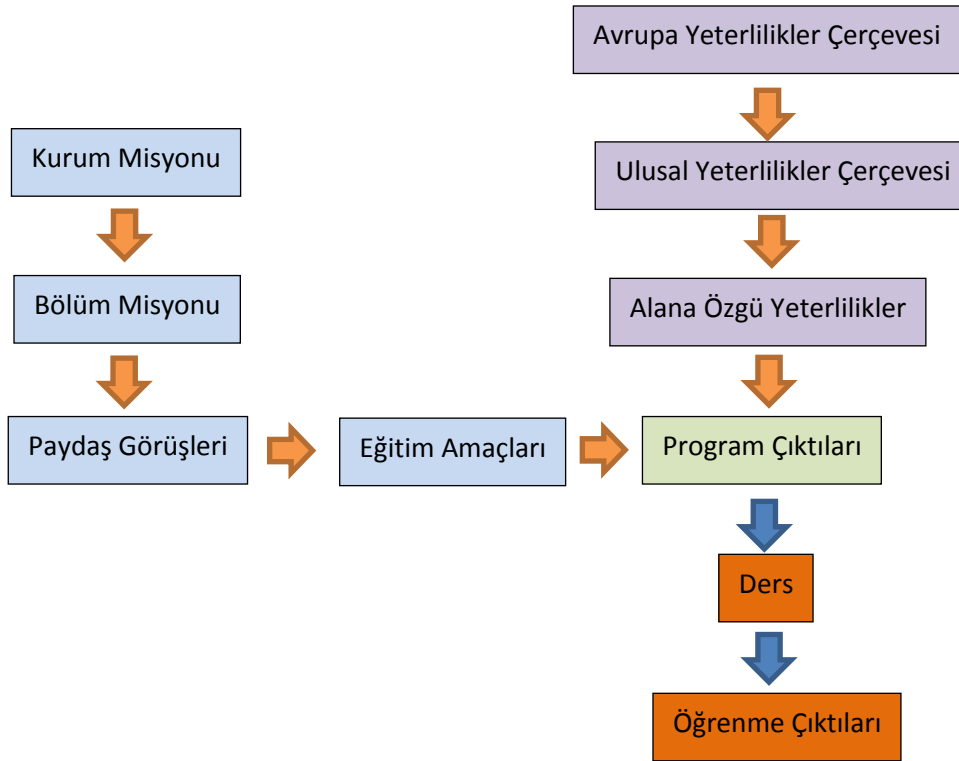
Örnek: Kırklareli Üniversitesi Matematik Bölümü Programının Amacı

Analiz, cebir, lojik, geometri, topoloji ve uygulamalı matematik dallarında temel matematik bilgileri ile donatılmış bir bölüm olarak, analiz yapabilme gücüne sahip, matematik modelleme yapabilen ve bilgisayar kullanabilen mezunlar vermektir.

Yazmış olduğunuz programın amacını da göz önüne alarak belirlemiş olduğunuz gereksinimleri, “**Olası Program Çıktıları**” olarak ifade ediniz. Olası Program Çıktılarını aşağıdaki soruları göz önüne alarak değerlendiriniz.

- Olası program çıktıları “**Türkiye Yüksek Öğretim Yeterlilikleri Çerçevesi, TYÇ**” (Bkz. EK 1) ve ilgili mesleğin gerektirdiği yeterlilikleri (**Temel Alan Yeterlilikleri**) ne ölçüde karşılamaktadır? [Ek 2’de YÖK tarafından belirlenen Matematik alanıyla ilgili temel alan yeterlilikleri verilmiştir. Diğer alanların “temel alan yeterliliklerinin” yazımı devam etmektedir]. Program çıktıları ilgili mesleğin etik kuralları dikkate alınarak yazılmış mı?
- Olası program çıktıları Kırklareli Üniversitesinin ve buna bağlı olarak da bağlı olduğunuz fakülte ya da yüksekokulun vizyon, misyon ve hedefleriyle tutarlı mı?
- Öğrenciler olası program çıktılarıyla ortaya konulan yeterliliklere sahip olabilirler mi?
- Harcanan zaman, emek, para vb. açılardan olası program çıktıları gerçekçi olarak dile getirilmiş mi? Diğer bir deyişle bu çıktılar istenilen becerileri kazandırma anlamında ekonomik mi?
- Olası program çıktıları toplumsal gerçeklerimize uygun olarak belirlenmiş mi?

Olası program çıktılarını yukarıdaki soruları dikkate alarak ekibinizdeki kişilerle tartışıp değerlendiriniz. Bu çalışma bazı olası program çıktılarının elenmesini, bazılarının da eklenmesini gerektirebilir. Program çıktılarının mümkün olduğunca gerçekçi ve ulaşılabilir nitelikte olmasına dikkat ediniz. Program Çıktıları açık, gözlenebilir ve ölçülebilir olarak ifade edilmelidir. Şekil 2.2.’de yeterlilikler ve öğrenme çıktısı hiyerarşisi verilmiştir.

Şekil 4.1. Yeterlilikler ve öğrenme çıktısı hiyerarşisi

Kesinleşmiş Program Çıktılarını aşağıdaki örnekte olduğu gibi yazılı hale getiriniz.

Kırklareli Üniversitesi Matematik Bölümü Program Çıktıları

1. Matematik ile ilgili materyalleri kullanarak, ileri düzeydeki bilgi ve becerileri işe koşabilme.
2. Matematik bilimindeki kavramları, teorileri ve verileri, bilimsel yöntemlerle değerlendirebilme.
3. Karşılaşılan problemleri analiz edebilme.
4. Kanıt ve araştırmalara dayalı öneriler geliştirebilme.
5. Güncel problemlerin matematiksel modellerini ortaya koyarak çözümlene kabiliyeti.
6. Soyut düşünme yeteneğini geliştirebilme.
7. Matematik konularında ileri düzey çalışmaları bireysel ve ortaklaşa yürütebilme kabiliyeti.
8. Matematik bilimindeki uluslar arası bilgileri takip edebilme.
9. Matematik biliminin gerektirdiği düzeyde bilgisayar yazılımı bilgisi.
10. Matematik bilimi ile ilgili etik değerler sahibi olabilme.

Program çıktıları belirlendikten sonra, bu çıktılara ulaşılabilmesi, diğer bir deyişle öğrencilerin belirtilen yeterliliklere sahip olabilmesi için, **ön lisans, lisans ya da lisansüstü programlarda hangi derslerin yer alması gerektiğine karar verilmelidir**. Bu kararı verirken, Kırklareli Üniversitesinin ön lisans, lisans ve lisansüstü programlarının oluşturulmasında dikkat edilmesi gereken ilkeler göz önüne alınmalıdır.

1.2.Öğrenme Çıktıları Nasıl Yazılmalıdır?

Öğrenme çıktıları bir dersle ilgili olarak yazılır. Öğrenme çıktıları dersin sonunda öğrencilerin sergilemesi gereken özellikleri ifade eder. Planlı, düzenli öğrenme-öğretme yaşantıları yoluyla bireylere kazandırılması düşünülen bilgiler, yetenekler, beceriler, tutumlar, ilgiler ve alışkanlıkların ifadesidir.

Öğrenme çıktıları, öğrenme ortamının öğrenci merkezli olmasını sağlayarak öğretim elemanının ne öğreteceğinden çok öğrencilerin neler (bilgi, beceri, tutum, değer vb.) kazanacaklarını düşünmeye yöneltilmektedir. Öğrenme çıktıları, öğretim elemanını konu merkezli olmaktan çıkarmakta ve ürün ağırlıklı davranmaya itmektedir.

Öğrenme çıktılarını yazarken aşağıdaki kurallara dikkat etmeye özen gösterelim.

Öncelikle kendi program çıktılarınızı inceleyiniz. Program çıktılarıyla uyumlu ancak aynı anlama gelmeyecek biçimde sorumlu olduğunuz **dersin amacını** belirleyiniz. Aşağıda, Matematik bölümünde örnek bir dersle ilgili genel amaç ifadesi yer almaktadır:

DİFERANSİYEL DENKLEMLER I

Bu dersin amacı, Mühendislikte, Fiziki bilimlerde ve pek çok bilim dalındaki problemleri çözümlenebilmek için gerekli olan matematiksel modellemeler sonrasında ortaya çıkan diferansiyel denklemleri tanıtmak ve çözüm yöntemleri hakkında bilgi sahibi etmektir.

Program çıktıları ile dersin amacını ilişkilendirdikten sonra dersinizin amacıyla tutarlı öğrenme çıktıları yazınız. Öğrenme çıktıları yazarken, -özellikle üniversitemizde **birlikteliği sağlamak** amacıyla- aşağıdaki kurallara uymanız beklenmektedir.

Öğrenme çıktıları yazmaya ders düzeyinde başlayınız. **“Öğrencim, dersin sonunda hangi bilgi, beceri ya da tutumlara sahip olmalıdır?”** sorusunun yanıtı çalışmalarınıza yön verecektir.

Öğrenme çıktıları sonuna **“bilgisi, becerisi, gücü, yeteneği, oluş, farkındalık, hoşgörülük”** gibi sözcüklerden biri getirilmeli ya da öğrenme çıktısı **“...ebilme”** ifadesi ile sonlandırılmalıdır. Öğrenme çıktıları yazarken açık-seçik olmasına, yanlış anlaşılmalara neden olmamak için dil ve anlatıma dikkat edilmelidir.

Çözümü bilinen denklemi bulabilme

YA DA

Çözümü bilinen denklemi saptayabilme

Gözlenebilir ve ölçülebilir fiiller belirleyiniz, bunları listeleyiniz. Öğrenme çıktıları yazarken belirlediğiniz bu fiillerden yararlanınız.

Örneğin; anlama yeteneği, bilebilme, öğrenebilme gibi belirsiz ifadelerden kaçınınız. Bunun yerine; **“...çizebilme, ...gösterebilme, ...problem çözebilme, ...açıklayabilme, ...örnek verebilme, ...hatırlayabilme, ...tasarlayabilme, ...uygulayabilme, ...eleştirebilme, ...karşılaştırabilme, ...çalıştırabilme, listeleyebilme, ...kullanabilme”** gibi ifadeler kullanmaya çalışınız.

Öğrenme çıktıları yazarken kullanacağınız fiiller listesini oluşturduktan sonra öğrencilerin gereksinimleri ve bireysel farklılıkları dikkate alınarak farklı düzeylerde, başka bir deyişle, basitten karmaşığa, kolaydan zora şeklinde bunları listeleyiniz. Daha sonra öğrenme çıktıları ile ilgili ifadeleri “bilişsel (zihinsel), devinışsel (psiko-motor, beceri), duyuşsal (tutum, değer) ya da başka anahtar becerilere göre sınıflandırınız.

Daha sonra seçtiğiniz bir fiil ile dersin herhangi bir konusunu ilişkilendirerek öğrencinin ders sonunda kazanması gereken niteliğini tanımlayınız.

“...denklem çözebilme” fiilini seçtiğimizi düşünelim. Dersin konularından biri de “Analitik veya nümerik teknikler” olsun. Bu durumda öğrenme çıktısı;

“Analitik veya nümerik teknikleri kullanarak ikinci mertebeden adi diferansiyel denklemleri çözebilme.” biçiminde yazılabilir.

Öğrenme çıktıları yazarken öğretim elemanının yapacakları değil, öğrencilerin ders sonunda neler kazandığı, hangi tutum ve davranışları sergiliyor olacağı yazılmalıdır. Diğer bir anlatımla, öğrencilerin ders sonunda hangi yeterliliklere sahip olacağı belirtilmeli, ürünün ne olacağı tanımlanmalıdır. Öğrenme çıktıları öğrenci açısından dile getirilir.

DOĞRU

- 👍 Diferansiyel denklemlerin çözümünde kullanılan bazı nümerik metotları uygulama yeteneği
- 👍 Diferansiyel denklemlerin çözümünde kullanılan bazı nümerik metotları uygulamayabilme
- 👍 Birinci mertebeden diferansiyel denklemleri çözebilme

YANLIŞ

- 👎 Diferansiyel denklemlerin çözümünde kullanılan bazı nümerik metotları öğretebilme
- 👎 Diferansiyel denklemlerin çözümünde kullanılan bazı nümerik metotları kavratılabilme
- 👎 Birinci mertebeden diferansiyel denklemlerin çözümleri üzerine bir eğitim verilmesi

Bologna sürecindeki en önemli adımlardan biri olan program çıktılarının hazırlanması basamağı dikkatlice hazırlanmalı ayrıca;

- Bölümün Amacı,
- Bölümün Hedefi,
- Bölümün program çıktıları,
- Her Dersin amacı ve Program çıktısı

ayrı ayrı hazırlanmalıdır.

Aşağıda, Kırklareli Üniversitesi’nden farklı Fakülte/ Yüksekokul/ Meslek Yüksekokullarına ilişkin AMAÇ, PROGRAM ÇIKTISI ve ÖĞRENME ÇIKTISI örneklerini verilmiştir.

2. KIRKLARELİ ÜNİVERSİTESİ FAKÜLTE YÜKSEKOKULLAR İÇİN UYGULAMA ÖRNEKLERİ

2.1.KIRKLARELİ ÜNİVERSİTESİ FEN EDEBİYAT FAKÜLTESİ TARİH BÖLÜMÜ ÖRNEĞİ

Kırklareli Üniversitesi Fen Edebiyat Fakültesi Tarih Bölümü Amacı

Tarihin başlangıcından günümüze kadar toplumların yaşayışları, oluşturdukları kurumların (siyasal, iktisadi ve kültürel) tarihlerinin modern sosyal bilim metodolojisine uygun bir şekilde öğretilmesi ve öğrencilere bu metodolojiyi kullanabilecek donanımlar kazandırılmasıdır. Bu donanım vasıtasıyla Tarih öğrencilerini alanlarını en verimli bir şekilde araştırabilecek yeterlikte yetiştirmektir.

Kırklareli Üniversitesi Fen Edebiyat Fakültesi Tarih Bölümü Program Çıktıları

1. Tarih dersi ile ilgili araç gereçleri kullanma bilgisi
2. Tarih ile ilgili bilgi ve becerileri kullanabilme.
3. Tarih ile ilgili disiplinler arası çalışmalar yapabilme.
4. Tarih disiplini ile ilgili kavramlar bilgisi
5. Tarih ile ilgili konuları araştırabilme.
6. Tarih ile ilgili bilimsel bulgulara dayalı öneriler geliştirebilme.
7. Tarihi ile ilgili henüz aydınlatılmamış konularda çözüm üretebilme.
8. Tarih alanı ile ilgili yaptığı tüm çalışmalarda etik değerler bilgisi.
9. Tarih disiplini ile ilgili konularda bilgi verebilme yetisi.
10. Tarih ile ilgili uluslararası literatürü takip edebilme.
11. Tarih alanının gerektirdiği bilgisayar bilgisi.
12. Tarih metodolojisini kullanarak, üst düzey düşünme becerisi.

Büyük Selçuklular Tarihi Dersinin Öğrenme Çıktıları

1. Selçuklu sürecinin Türk ve İslam tarihindeki yerini belirleme yeteneği. (ya da belirleyebilme)
2. Oğuzların İslamiyet'i kabulünün sonuçlarını değerlendirme yeteneği. (ya da değerlendirebilme)
3. Selçukluların İranlılaşması ve sonuçları üzerinde bilimsel tespitler yapabilme.
4. Anadolu ve Önasyadaki Selçuklu uygarlığını ifade etme becerisi.
5. Selçuklu ordusunun kaynaklarını belirleyebilme.
6. Selçuklular döneminde ilmî faaliyetlerin mahiyetini kavrayabilme,
7. Selçuklular döneminde mimarî ve sanattaki gelişmeleri belirleyebilme.

2.2.KIRKLARELİ ÜNİVERSİTESİ MÜHENDİSLİK FAKÜLTESİ ELEKTRİK ELEKTRONİK MÜHENDİSLİĞİ BÖLÜMÜ ÖRNEĞİ

Kırklareli Üniversitesi Mühendislik Fakültesi Elektrik Elektronik Mühendisliği Bölümü Amacı

Elektrik Elektronik Mühendisliği alanında evrensel bilim ve eğitimi temel alan teorik ve uygulamalı eğitim vererek, teknolojik ve bilimsel yenilikleri talep edebilen, tasarım ve analitik düşünce yeteneğine sahip mühendisler yetiştirmektir.

Kırklareli Üniversitesi Mühendislik Fakültesi Elektrik Elektronik Mühendisliği Bölümünün Hedefleri

Bölümümüzün başlıca hedefleri ulusal ve uluslararası Elektrik Elektronik Mühendisliği bölümleri arasında akademik derecelendirmede lider konuma gelerek, geleceğe yönelik teknolojileri geliştirmek amaçlı akademik araştırma ve yayınlarda bulunmaktır. Gerekli bilimsel ve sosyal yetilerle donatılmış, bir üst seviyedeki eğitimleri takip edebilen, çalışacakları ortamlarda kritik düşünme ve liderlik becerilerine sahip, disiplinler arası işbirliği sağlayabilen, yönetici özelliklerine sahip, yenilikçi, özgün çözümler üretebilen Elektrik Elektronik Mühendisleri yetiştirmektir.

Kırklareli Üniversitesi Mühendislik Fakültesi Elektrik Elektronik Mühendisliği Bölümü Program Çıktıları

1. Fen-Matematik bilgilerini Elektrik-Elektronik Mühendisliği problemlerine uygulama becerisi.
2. Alanında edindiği temel düzeydeki bilgi ve becerileri kullanabilme.
3. Ders ile ilgili kanıtlara dayalı çözüm önerileri geliştirebilme becerisi.
4. Elektrik-Elektronik Mühendisliği ve ilgili alanlarda problemleri çözme becerisi.
5. Tanımlanmış bir hedef doğrultusunda bir süreci çözümlene ve tasarlama becerisi.
6. Küresel ve toplumsal çerçevede mühendislik çözümlerinin yapılması becerisi.
7. Mühendislik ile ilgili araştırma yapabilme.
8. Mühendislik uygulamaları için gerekli çağdaş teknikleri ve hesaplama araçlarını kullanabilme.
9. Disiplin içi ve disiplinler arası takım çalışması yapabilme.
10. Mesleğinde yaratıcılık becerisi.
11. Ulusal ve uluslar arası alanda sözlü ve yazılı iletişim becerisi.

**Kırklareli Üniversitesi Mühendislik Fakültesi Elektrik Elektronik Mühendisliği Bölümü,
Elektromanyetik Alan Teorisi Dersinin Öğrenme Çıktıları**

1. Vektör analiz bilgilerinin alan teorisi dersinde önemini kavrayabilme.
2. Elektriksel alan hesaplama metotlarını kullanabilme.
3. Elektriksel potansiyel ve enerjiyi hesaplayabilme.
4. Malzemelerin elektriksel özelliklerini ve sınır şartlarının önemini kavrayabilme.
5. Statik alanların uygulamalarına ilişkin temel kavramlar kazanarak ilgili alanlarda problemleri analiz edebilme
6. Elektromanyetik kavramların Elektrik-Elektronik Mühendisliğindeki önemini kavrayabilme.
7. Laplace-Poisson denklemlerinin uygulamalarını kavrayabilme.

2.3.KIRKLARELİ ÜNİVERSİTESİ İKTİSADİ VE İDARİ BİLİMLER FAKÜLTESİ İŞLETME BÖLÜMÜ ÖRNEĞİ

Kırklareli Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, İşletme Bölümünün Amacı

Temel İşletme Uzmanlık alanı bilgilerini kamu ve özel sektörün farklı kademelerinde uygulamaya aktararak kaliteli ürün ve hizmet sunumuna öncülük eden ve bilimsel yönetim becerisine sahip uzman personel yetiştirmektir.

Kırklareli Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, İşletme Bölümünün

Hedefleri

Bölümümüzün başlıca hedefleri, ulusal düzeyde yapılan sınavlarda başarı sıralamasında ilk 10 içerisinde yer almak, girişimci ruhlu kendine güvenen, gerekli bilimsel ve sosyal yetilerle donatılmış, çalışacakları ortamlarda bilimsel düşünme ve liderlik becerilerine sahip, disiplinler arası işbirliği sağlayabilen, yönetici özelliklerine sahip, yenilikçi ve sorunlara özgün çözümler üretebilen mezunlar yetiştirerek, mezunlarının istihdamını artırmak, ulusal ve uluslararası teşvikli projeler üretmektir.

Kırklareli Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, İşletme Bölümünün Program Çıktıları

1. İşletme ile ilgili temel bilgileri kullanabilme.
2. İşletme ile ilgili kavram ve fikirleri bilimsel yöntemlerle inceleyebilme.
3. Uygulamada karşılaşılan sorunları çözmek için sorumluluk alabilme.
4. İşletme ile ilgili edindiği bilgi ve becerileri eleştirel bir yaklaşımla değerlendirebilme.
5. Kuramsal tartışmaları yorumlayabilme.
6. Bölgesel ve küresel konuları tanımlayabilme.
7. Kanıtlara ve araştırmalara dayalı çözüm önerileri geliştirebilme.
8. İşletme stratejilerinin klasik ve güncel kuramları, aralarındaki ilişkileri tanımlayabilme.
9. Farklı sorunları fırsat olarak değerlendirebilme
10. yenilikçi çalışma prensiplerini uygulamaya koyabilme
11. Hedeflere ulaşmak için girişimlerde bulunabilme.
12. Bilgi ve iletişim teknolojilerini kullanabilme.
13. Alanının gerektirdiği hukuki bilgiyi kullanabilme.

**Kırkırelı Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, İşletme Bölümü, Pazarlama Yönetimi
Öğrenme Çıktıları**

1. Bazı temel yönetimsel pazarlama kavramlarını tanımlayabilme.
2. Pazarlama ile ilgili yönetimsel kavramları matematiksel formüllere dönüştürebilme.
3. Pazarlama yönetimi ile ilgili matematiksel problemleri çözebilme.
4. Verilerden şema ya da grafik oluşturma becerisi.
5. İşletmelerin pazarlama faaliyetleri ve sonuçları ile ilgili saptamalar ve performans analizleri yapabilme.
6. Pazarlama yönetimi açısından işletme ve çevresi ile ilişki kurmak amacıyla kompleks modeller kullanabilme.

2.4.KIRKLARELİ ÜNİVERSİTESİ SAĞLIK YÜKSEKOKULU EBELİK BÖLÜMÜ ÖRNEĞİ

Kırklareli Üniversitesi Sağlık Yüksekokulu Ebelik Bölümü Amacı

Ebelik mesleğinin profesyonel gereklerini yerine getirebilen, birey ve toplumun sağlık- hastalık bakım gereksinimlerini çağdaş yaklaşımlar doğrultusunda değerlendirebilen, eleştirel düşünen, akademik üstünlük ve araştırma öğelerini birleştiren, bilgi ve beceri ile donatılmış, uygulamalarını kanıta dayandıran, uygulayıcı, eğitimci, yönetici ve lider ebe yetiştirmektir.

Kırklareli Üniversitesi Sağlık Yüksekokulu Ebelik Bölümü Bölümünün Hedefleri

Bölümümüzün başlıca hedefleri gebelik öncesi, gebelik, doğum ve doğum sonrası süreçlerde kadın ve ailesini yaşadığı toplum içinde bütüncül bir anlayışla ele alabilen, anne sağlığının önemini kavrayabilen, anne ve ailenin kendi sağlık bakım sorumluluğunu üstlenmesini sağlayabilen, ebeliğin temel kuram, kavram, yöntem ve ilkelerini benimseyebilen, sağlık uygulamalarını kendi yaşamına aktarabilen, gebelik öncesi, gebelik, doğum ve doğum sonrası süreçlerde riskli durumları ve sağlıktan sapmaları erken tanılayabilen, sağlığın yeniden kazandırılması ve sürdürülmesi için bakım, eğitim ve danışmanlık tekniklerini kullanabilen, ana-çocuk sağlığını yükseltmek amacıyla gerekli olan aile planlaması danışmanlığını yapabilen, doğru iletişim becerilerine sahip, mesleki rol ve sorumluluklarının bilincinde ebelik hizmetlerinin planlanması, yürütülmesi ve değerlendirilmesinde yönetim becerilerini kullanabilen ve ebelik eğitimi, yönetimi ve araştırmalarında diğer disiplinlerle işbirliği yapabilen ulusal ve uluslararası düzeyde profesyonel ebeler yetiştirmektir.

Kırklareli Üniversitesi Sağlık Yüksekokulu Ebelik Bölümü Farmakoloji Dersinin Öğrenme Çıktıları

1. İlaçları sınıflandırabilme.
2. ilacın etkisini değiştiren faktörlerin uygulamadaki önemini kavrayabilme.
3. İlaçların etki mekanizmalarını kavrayabilme.
4. Anatomi-fizyoloji bilgisi
5. otonomik sinir sistemi temel fonksiyonlarını kavrayabilme.
6. sinir sistemini ilgilendiren ilaçları sınıflandırabilme,
7. Santral sinir sistemi fonksiyonları bilgisi.

2.5.KIRKLARELİ ÜNİVERSİTESİ SOSYAL BİLİMLER MESLEK YÜKSEKOKULU DIŞ TİCARET PROGRAMI ÖRNEĞİ

Kırklareli Üniversitesi Sosyal Bilimler Meslek Yüksekokulu Dış Ticaret Bölümü Amacı

Alanı ile ilgili kavramları özümsemiş, küreselleşme olgusunun beraberinde getirdiği yoğun rekabet ortamında, var olan veya potansiyel dış pazarlara yönelen ülkemiz firmalarının dış ticaret hamlesine katkıda bulunabilecek, küresel düşünüp yerel uygulayabilecek, dış ticaret konularında uygulanabilir bilgi ve beceri ile donatılmış, çok uluslu ortamlarda faaliyet gösterebilecek dış ticaret ara elemanları yetiştirmektir.

Kırklareli Üniversitesi Sosyal Bilimler Meslek Yüksekokulu Dış Ticaret Bölümü Program Çıktıları

1. Uluslar arası alanda Etkili iletişim kurma yetisi
2. Alanı ile ilgili uygulamalarda sorumluluk alabilme
3. Alanında edindiği temel düzeydeki bilgi ve becerileri kullanabilme.
4. alanının gerektirdiği konularda kuramsal ve uygulamalı bilgileri kullanabilme.
5. alanı ile ilgili süreçleri yerinde inceleyerek uygulama becerisi.
6. Alanının gerektirdiği düzeyde bilgisayar kullanabilme.
7. Alanı ile ilgili uygulamalar için gerekli olan modern teknikleri kullanabilme.
8. Alanı ile ilgili tasarım yapabilme.
9. Plan ve proje gerçekleştirebilme.

Türkiye Ekonomisi ve Avrupa Birliği Dersinin Öğrenme Çıktıları

1. Türkiye ekonomisi ile ilgili soyut analiz ve sentez yapabilme.
2. Türkiye'nin iktisat politikalarında görülen kırılmalar ile liberal kapitalist dünyada yaşanan paradigma değişiklikleri arasında doğru yönlü bir ilişki kurabilme.
3. Türkiye ekonomisi ile ilgili istatistik verileri yorumlayabilme.
4. Türkiye ekonomisi güncel konuları araştırma ve yorumla becerisi.
5. Avrupa Birliği'nin kurumları ve nasıl çalıştığını açıklayabilme.
6. Avrupa Birliği'nin, uluslararası siyasete ve Türkiye'ye etkilerinin analiz edebilme.

2.6.KIRKLARELİ ÜNİVERSİTESİ TEKNİK BİLİMLER MESLEK YÜKSEKOKULU GİYİM ÜRETİM TEKNOLOJİSİ PROGRAMI ÖRNEĞİ

Kırklareli Üniversitesi Teknik Bilimler Meslek Yüksekokulu Giyim Üretim Teknolojisi Bölümü Amacı

Alanı ile ilgili kavramları özümsemiş, küreselleşme olgusunun beraberinde getirdiği yoğun rekabet ortamında, var olan veya potansiyel dış pazarlara yönelen ülkemiz firmalarının dış ticaret hamlesine katkıda bulunabilecek, küresel düşünüp yerel uygulayabilecek, dış ticaret konularında uygulanabilir bilgi ve beceri ile donatılmış, çok uluslu ortamlarda faaliyet gösterebilecek dış ticaret ara elemanları yetiştirmektir.

Kırklareli Üniversitesi Teknik Bilimler Meslek Yüksekokulu Giyim Üretim Teknolojisi Bölümü Program Çıktıları

1. Alanı ile ilgili uluslar arası gelişmeleri takip edebilme.
2. Alanı ile ilgili uygulamalarda öngörülmeven durumlara karşılaştığında çözüm üretebilme,
3. Takımlarda veya bireysel çalışmalarda sorumluluk alabilme.
4. İlgili araştırmalar yapabilme.
5. Geliştirilmiş teknolojilerin uygulanmasındaki sorunları çözümleme becerisi.
6. Teknoloji alanında güncel teknikleri kullanabilme.
7. Teknik resim becerisini uygulamada etkin kullanabilme.
8. Üretim süreçlerini yönetebilme becerisi.
9. Bilişim teknolojilerini kullanabilme.
10. Alanının bilişim ve iletişim teknolojilerini kullanabilme becerisi
11. Teknik resim kullanarak iletişim kurabilme

Kırklareli Üniversitesi Teknik Bilimler Meslek Yüksekokulu Giyim Üretim Teknolojisi Elyaf Bilgisi Dersinin Öğrenme Çıktıları

1. Tekstil materyallerinin ölçümlerini yapabilme.
2. İplik ve kumaş test prensiplerini açıklayabilme.
3. Tekstil test cihazlarını kullanabilme.
4. Test prensipleri ile ilgili uygulama ve teoriyi birleştirebilme.
5. Tekstil liflerini tanıma ve birbirinden ayırt edebilme.
6. Tekstil liflerinin özelliklerinin etkilerini analiz edebilme becerisi.

BÖLÜM V

3. AKTS KREDİLERİNİN HESAPLANMASI

Bu kılavuz, Kırklareli Üniversitesi Bologna Koordinatörlüğü tarafından, öğretim üyelerinin verdikleri derslerin AKTS kredilerini hesaplamalarına yardımcı olmak üzere hazırlanmıştır.

3.1. Avrupa Kredi Transfer ve Biriktirme Sistemi (AKTS) [European Credit Transfer and Accumulation System-ECTS] Nedir?

Avrupa Kredi Transfer ve Biriktirme Sistemi (AKTS); bir eğitim programının koyduğu hedeflere ulaşmak için öğrencilerin başarması gereken **iş yüküne** göre tanımlanan öğrenci merkezli bir kredilendirme sistemidir.

Avrupa Kredi Transfer ve Biriktirme Sistemi, bir kredi biriktirme, kredi aktarım ve akademik denklik sistemidir ve yükseköğretim alanında Avrupa çapında geçerli bir 'ortak dil' olarak nitelendirilmektedir.

3.2. Avrupa Kredi Transfer ve Biriktirme Sistemi'nin Amacı Nedir?

- Öğrenci hareketliliğini kolaylaştırmak,
- Öğrencilerin yurtdışında gördükleri eğitimlerinin kendi ülkelerinde tanınmasını garanti altına almak,
- Avrupa'da yükseköğretim kurumları arasında işbirliğinin sağlam ve şeffaf temellere oturtulmasını sağlamak
- Akademik tanınmanın düzenlenmesi için, çalışma programlarının şeffaflığı ve öğrenci başarısı üzerine temellendirilmiş iyi uygulama kuralları sağlamak,
- Farklı ülkelerin eğitim kurumlarında öğrenim gören değişim öğrencilerinin aldıkları derslerin sonuçlarının olabildiğince adil bir biçimde ilgili kurumlarca karşılıklı olarak tanınmasını sağlamak,
- Kredi ve notlandırma konularında Avrupa çapında standartlaşmayı sağlamak, böylelikle Avrupa bütünleşmesinin eğitim boyutunu güçlendirmek.

3.3. AKTS Kredilerinin Hesaplanmasının Sağladığı Faydalar Nelerdir?

- Eğitim etkinliklerinin AKTS kredileri belirlenirken derslerin içerikleri de gözden geçirilir.
- Öğrenim hedefleri ve bu hedeflerin öğrenciye olan mesleki katkısı gözden geçirilir.
- Öğrencinin çalışma süresi de göz önüne alındığından eğitim etkinliği için öngörülen öğrenci iş yükü tanımlanmış olur.

- Öğrencilerin yabancı üniversitelerde almış oldukları eğitimlerin, kendi ülkelerindeki yükseköğretim kurumları tarafından tanınmasını sağlar.
- Öğrencilerin Avrupa ülkelerinde daha üst düzeyde bir programa devamlarında kolaylık sağlar,
- Mezunların Avrupa ülkelerinde çalışmalarında ve dolaşımında kolaylık sağlar.

3.4. Öğrenci İş Yükü Nedir?

İş yükü, öğrencinin, beklenen öğrenme çıktılarına başarması için gerekli olan tüm öğrenme aktivitelerini (dersler, seminerler, projeler, stajlar, bireysel çalışma ve sınavlar) tamamlaması için ihtiyacı olan zamanı belirtir. Bu yük ortalama bir öğrenci göz önüne alınarak öğretim üyesi tarafından hesaplanır.

AKTS'nin en önemli özelliği; öğrencinin bir eğitim programındaki her etkinlik için tek tek ne kadar emek (zaman) harcadığını veya bir öğretim programı için toplam ne kadar emek (zaman) harcadığını bu emek/zamana denk düşen kredilerle gösteren bir değerlendirme sistemi olmasıdır.

Öğretim üyesinin girdilerine değil, istenilen öğrenim çıktılarına/kazanımlarına dayalıdır.

Dersin AKTS Kredisinin hesaplanmasında öğrenci görüşlerinin de alınması, uygulamanın kalite güvencesini ve kabul edilebilirliğini artırır.

Öğretim Programının Hazırlanması:

- 1 Yarıyıl = 30 AKTS
- 1 Yıl = 60 AKTS
- 4 Yıl = 240 AKTS

Bir yarıyıl 900 saat

Bir yıl 1800 saate

1 AKTS = 25 – 30 saatlik iş yüküne karşılık gelir.

Kademelere göre AKTS Kredileri:

Kısa Kademe (Ön Lisans)	120 AKTS
Birinci Kademe (Lisans)	240 AKTS
İkinci Kademe (Yüksek Lisans)	120 AKTS
Üçüncü Kademe (Doktora)	180-240 AKTS

Her dönem 30 AKTS kredisi olmak üzere, bir akademik yıl 60 AKTS'dir.

3.5. Öğrenci İş Yükü Nasıl Tahmin Edilir?

Öğretim programındaki dersleri AKTS 'ye göre tasarlarırken veya yenilerken öğretme biçimlerini ve öğrenme yöntemlerini çeşitlendirerek ve öğrencinin harcadığı tüm zamanı hesaplayarak öğrenci iş yükünü belirlemek gerekir.

Her dersin öğretim üyesi kendi dersine ait gereklilikleri ortaya çıkarıp bu bazda AKTS kredilerini belirler.

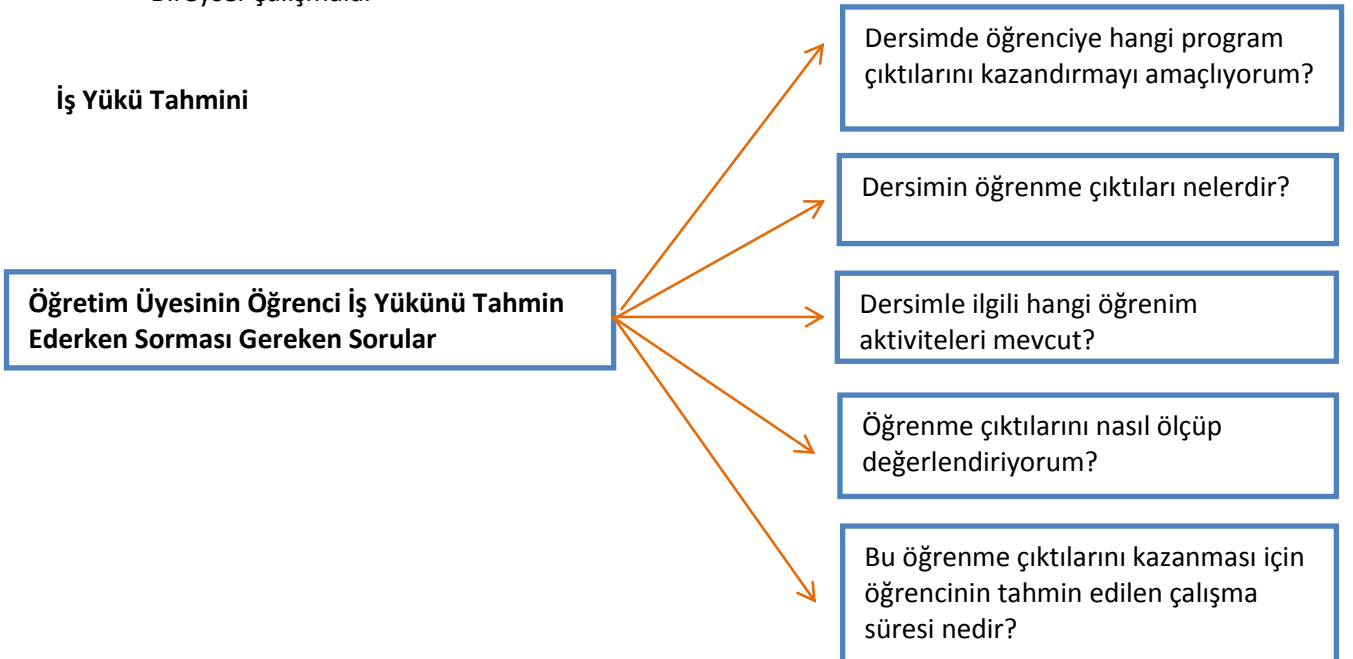

Şekil 5.1.Yeterlilikler ve öğrenme çıktısı hiyerarşisi

Öğrenci iş yükünün tahmininde dikkate alınacak unsurlar şunlardır:

- ✓ Ders Saati (Teorik)
- ✓ Sınavlar
- ✓ Ödevler
- ✓ Sözlü Sunum
- ✓ Seminerler
- ✓ Uygulama (Laboratuvar çalışması)
- ✓ Alan Çalışmaları
- ✓ Projeler
- ✓ Bireysel Çalışmalar

İş Yükü Tahmini

3.6.Öğrenci İş Yükü Tahmini ve AKTS Kredisinin Hesaplanması

Örnek1:

4saatlik bir ders:

Öğrencinin kendi kendine çalışma saati de haftada ortalama 5 saat olarak belirlenmiştir:

- DersinTeoriKısmı (14 hafta) x (4 saat) = **56 saat**
- Okutmangözetiminde problem çözme
 - a) Sınıf-içiaktivitelere (14 hafta) x(1 saat) = **14 saat**
 - b) BireyselÇalışmaveGrupÇalışması (14 hafta)x(2 saat) = **28 saat**
- ÖdevYapmaveRaporFormatındaÖdevTeslimi (14 hafta)x(2 saat) = **28 saat**
- DönemÖdevi (1 ünite)x(20 saat) = **20 saat**
- ProjeSunumu (1 ünite)x(5 saat) = **5 saat**
- KüçükSınav (Quiz) (4 adet quiz)x(1 saat) = **4 saat**
- Ara-Sınav (Vize) (1 adet)x(2 saat) = **2 saat**
- a) Sınav
- b) Sınaviçinbireyselçalışma (1 adet)x(15 saat) = **15 saat**

TOPLAM = **172 saat**

1 AKTS = 30 Saat

Bu dersin AKTS dersi kredisi:

(144 saat/30 saat) = 5,73 ~ **6 AKTS**

olarak hesaplanabilir.

Örnek2:

Haftada 3 saatlik ders,

- 3x14=**42 saat** ders,
- 2 saat ders sonrası, 1 saat ders öncesi hazırlık: 3x14=**42saat**
- 6 saat sınav hazırlığı (1 vize, 1 final): 2x6 saat= **12 saat**
- 6 ödev 1'er saat: 6x1=**6 saat**
- 1 sunum için: 10 saat kütüphane araştırması + 5 saat slayt hazırlama + 3 saat sunuma hazırlanma: **18 saat**

Öğrencinin toplam iş yükü: 42+42+12+6+18= **120 saat** (Bu saati öğrenci dersler, ödevler, laboratuvarlar, sınavlar, projeler ve kendi başına çalışarak geçirir).

Dersin AKTS kredisi: 120/ 30 = **4 AKTS**

Örnek3:

3 kredilik bir ders; 10 ödev veriliyor, 1 ara sınav+1 Yarıyıl Sonu Sınavı var ve öğrencinin kendi kendine çalışma saati de 30 saat olarak belirlenmiş olsun.

- (14 hafta ders) x (3 saat) = **42 Saat**
(öğrencinin derste geçirdiği zaman)
- (10 Ödev) x (3 saat) = **30 Saat**
(öğrencinin ödevleri çözmek için harcadığı zaman)
- (1 Ara Sınav+ 1 Yarıyıl sonu Sınavı) x (3 Saat) = **6 Saat**
(Sınavda geçirilen zaman)
- (kendi kendine evinde, kütüphanede vb... çalıştığı zaman) =**30 saat**

- **Öğrencinin toplam iş yükü = 108 saat**

1 AKTS = 30 saat

- Bu dersin AKTS kredisi;
(108 saat/30 saat-AKTS) = 3,6 ~**4 AKTS** olarak hesaplanabilir.

UNUTMAYALIM

- AKTS kredisi hiçbir şekilde dersin düzeyini belirtmez. Zorluk derecesi ile AKTS kredi miktarı arasında bir ilişki yoktur.
- Krediler statü veya prestije bağlı değildir. Öğretim üyesinin prestiji veya dersin statüsü kredileri belirlemede kullanılamaz.
- AKTS kredisi sadece ders saatine bağımlı olmayıp, o dersin oluşturduğu tüm iş yükünü kapsar.
- Farklı teorik saat ve farklı uygulamalarla aynı çıktı elde edilebilir.
- Zorunlu ve seçmeli derslerin tümüne AKTS kredisi verilmelidir. Yerel sistemde kredisiz görünen dersler de buna dahildir.
- İzlenen programdan mezun olabilmek için alınması zorunlu olan tez çalışması, proje çalışması veya staj gibi çalışmalara da AKTS kredisi verilmelidir.
- Bir dersin AKTS kredisi, o dersin yerel kredisinin altında olamaz.
- Üniversitede okutulan zorunlu ve seçmeli ortak derslere aynı AKTS kredisi verilmelidir.
- Buçuklu kredi verilmemelidir.

EKLER

EK1

TÜRKİYE YÜKSEKÖĞRETİM YETERLİLİKLER ÇERÇEVESİ (TYYÇ)
6. Düzey (Lisans Eğitimi) Yeterlilikleri

TYYÇ DÜZEYİ	BİLGİ -Kuramsal -Olgusal	BECERİLER -Bilişsel -Uygulamalı	YETKİNLİKLER			
			Bağımsız Çalışabilme ve Sorumluluk Alabilme Yetkinliği	Öğrenme Yetkinliği	İletişim ve Sosyal Yetkinlik	Alana Özgü Yetkinlik
<p style="text-align: center;">6 LİSANS</p> <p>EQF-LLL: 6. Düzey</p> <p>QF-EHEA: 1. Düzey</p>	<p>- Alanındaki güncel bilgileri içeren ders kitapları, uygulama araç-gereçleri ve diğer kaynaklarla desteklenen ileri düzeydeki kuramsal ve uygulamalı bilgilere sahip olma.</p>	<p>- Alanında edindiği ileri düzeydeki kuramsal ve uygulamalı bilgileri kullanabilme.</p> <p>- Alanında edindiği ileri düzeydeki bilgi ve becerileri kullanarak verileri yorumlayabilme ve değerlendirebilme, sorunları tanımlayabilme, analiz edebilme, araştırmalara ve kanıtlara dayalı çözüm önerileri geliştirebilme.</p>	<p>- Alanı ile ilgili ileri düzeydeki bir çalışmayı bağımsız olarak yürütebilme.</p> <p>- Alanı ile ilgili uygulamalarda karşılaşılan ve öngörülemeden karmaşık sorunları çözmek için bireysel ve ekip üyesi olarak sorumluluk alabilme.</p> <p>- Sorumluluğu altında çalışanların bir proje çerçevesinde gelişimlerine yönelik etkinlikleri planlayabilme ve yönetebilme.</p>	<p>- Alanında edindiği ileri düzeydeki bilgi ve becerileri eleştirel bir yaklaşımla değerlendirebilme,</p> <p>- Öğrenme gereksinimlerini belirleyebilme ve öğrenmesini yönlendirebilme.</p> <p>-Yaşam boyu öğrenmeye ilişkin olumlu tutum geliştirebilme.</p>	<p>- Alanı ile ilgili konularda ilgili kişi ve kurumları bilgilendirebilme; düşüncelerini ve sorunlara ilişkin çözüm önerilerini yazılı ve sözlü olarak aktarabilme.</p> <p>- Alanı ile ilgili konularda düşüncelerini ve sorunlara ilişkin çözüm önerilerini nicel ve nitel verilerle destekleyerek uzman olan ve olmayan kişilerle paylaşabilme.</p> <p>-Toplumsal sorumluluk bilinci ile yaşadığı sosyal çevre için proje ve etkinlikler düzenleyebilme ve bunları uygulayabilme.</p> <p>- Bir yabancı dili en az Avrupa Dil Portföyü B1 Genel Düzeyinde kullanarak alanındaki bilgileri izleyebilme ve meslektaşları ile iletişim kurabilme.</p> <p>- Alanının gerektirdiği en az Avrupa Bilgisayar Kullanma Lisansı İleri Düzeyinde bilgisayar yazılımı ile birlikte bilişim ve iletişim teknolojilerini kullanabilme.</p>	<p>- Alanı ile ilgili verilerin toplanması, yorumlanması, uygulanması ve sonuçlarının duyurulması aşamalarında toplumsal, bilimsel, kültürel ve etik değerlere uygun hareket etme.</p> <p>- Sosyal hakların evrenselliği, sosyal adalet, kalite kültürü ve kültürel değerlerin korunması ile çevre koruma, iş sağlığı ve güvenliği konularında yeterli bilince sahip olma.</p>

TYYÇ Matematik ve İstatistik Temel Alanı Yeterlilikleri (Akademik Ağırlıklı)
6. Düzey (LİSANS Eğitimi)

TYYÇ DÜZEYİ	BİLGİ -Kuramsal -Olgusal	BECERİLER -Bilişsel -Uygulamalı	YETKİNLİKLER			
			Bağımsız Çalışabilme ve Sorumluluk Alabilme Yetkinliği	Öğrenme Yetkinliği	İletişim ve Sosyal Yetkinlik	Alana Özgü Yetkinlik
<p align="center">6 LİSANS</p> <p>EQF-LLL: 6. Düzey</p> <p>QF-EHEA: 1. Düzey</p>	<p>1- Alanındaki güncel bilgileri içeren ders kitapları, uygulama araç-gereçleri ve diğer kaynaklarla desteklenen bilimsel yaklaşımı ön plana alacak şekilde ileri düzeydeki kuramsal ve uygulamalı bilgilere sahiptir.</p>	<p>1-Alanında edindiği bilgileri ortaöğretime uyarlar ve aktarır.</p> <p>2-Alanında edindiği ileri düzeydeki kuramsal ve uygulamalı bilgileri kullanır.</p> <p>3-Günün koşullarına bağlı olarak bu bilgileri yeniler.</p> <p>4-Alanında edindiği ileri düzeydeki bilgi ve becerileri kullanarak verileri yorumlar ve değerlendirir, güncel teknolojiler gelişmelere paralel sorunları tanımlar, analiz eder, araştırmalara ve kanıtlara dayalı çözüm önerileri geliştirir.</p> <p>5-Alanıyla ilgili olay ve olguları kavramsallaştırma becerisine sahip olur; bilimsel yöntem ve tekniklerle inceler.</p> <p>6-Problemlerin incelenmesi için deney tasarlayıp gerçekleştirir, veri toplar, sonuçları analiz eder ve yorumlar.</p>	<p>1-Alanı ile ilgili ileri düzeydeki bir çalışmayı bağımsız olarak yürütür.</p> <p>2-Alanı ile ilgili uygulamalarda karşılaşılan ve öngörülemeyen karmaşık sorunları çözmek için bireysel ve ekip üyesi olarak sorumluluk alır.</p> <p>3-Sorumluluğu altında çalışanların bir proje çerçevesinde gelişmelerine yönelik etkinlikleri planlar ve yönetir.</p> <p>4-Farklı disiplin alanlarıyla ilgili karşılaşılan sorunlarda karar verme sürecinde rol oynar.</p> <p>5-Analitik düşünme yeteneği ile sonuç çıkarma sürecinde zamanı etkin kullanır.</p>	<p>1-Alanında edindiği ileri düzeydeki bilgi ve becerileri eleştirel bir yaklaşımla değerlendirir.</p> <p>2-Öğrenme gereksinimlerini belirler ve öğrenmesini yönlendirir.</p> <p>3-Yaşam boyu öğrenmeye ilişkin olumlu tutum geliştirir.</p> <p>4-Yaşam boyu öğrenmenin gerekliliğinin bilincine sahip olur ve mesleki bilgi ve becerilerini sürekli olarak geliştirir.</p>	<p>1-Alanı ile ilgili konularda ilgili kişi ve kurumları bilgilendirir; düşüncelerini ve sorunlara ilişkin çözüm önerilerini yazılı ve sözlü olarak ifade eder.</p> <p>2-Alanı ile ilgili konularda düşüncelerini ve sorunlara ilişkin çözüm önerilerini nicel ve nitel verilerle destekleyerek uzman olan ve olmayan kişilerle paylaşır.</p> <p>3-Toplumsal sorumluluk bilinci ile yaşadığı sosyal çevre için proje ve etkinlikler düzenler ve bunları uygular.</p> <p>4-Bir yabancı dili en az Avrupa Dil Portföyü B1 Genel Düzeyinde kullanarak alanındaki bilgileri izler ve meslektaşları ile iletişim kurar.</p> <p>5-Alanının gerektirdiği en az Avrupa Bilgisayar Kullanma Lisansı İleri Düzeyinde bilgisayar yazılımı ile birlikte iletişim ve iletişim teknolojilerini kullanır.</p> <p>6-Alanı ile ilgili sahip olduğu insan sağlığı ve çevre bilinci konularındaki bilgi birikimini toplum yararına kullanır.</p>	<p>1-Alanı ile ilgili verilerin toplanması, yorumlanması, uygulanması ve sonuçlarının duyurulması aşamalarında toplumsal, bilimsel, kültürel ve etik değerlere uygun hareket eder.</p> <p>2-Sosyal hakların evrenselliği, sosyal adalet, kalite yönetimi ve süreçlerine uygun davranma ve katılma (Kalite kültürünün yerine) ve kültürel değerlerin korunması ile çevre koruma, iş sağlığı ve güvenliği konularında yeterli bilince sahiptir.</p>

KAYNAKLAR

<http://www.tesk.org.tr/tr/proje/yurutulen/ekspertiz/avrupa.html>
<http://www.ege.edu.tr/files/bologna.pdf>
<http://tyyc.yok.gov.tr/>
<http://www.ebs.sakarya.edu.tr/>
<http://www.nigde.edu.tr/>
<http://bologna.akdeniz.edu.tr/tr>
<http://www.katalog.ktu.edu.tr/>
<http://eogrenme.anadolu.edu.tr/eKitap/TAR106U.pdf>
<http://ninova.itu.edu.tr/tr/dersler/tekstil-tasarim/2145/tek-112/form>
<http://www.eng.unibo.it/PortaleEn/Online+Services/StudentiOnline.htm>
http://en.wikipedia.org/wiki/Bologna_Process